

Het MAB vóór 50 jaar

A.F. Tempelaar

juni 1939

De regering heeft het wetsontwerp 'Heffing van eene nationale inkomsten- en winstbelasting en wijzigingen van enkele belastingwetten' ingediend.

Deze nationale inkomsten- en winstbelasting behelst 2 groepen, te weten:

- 1 huur-, rente-, loon- en winstbelasting. De heffing bedraagt voor de huur 1,6% en voor de andere inkomstenbronnen 2%;
- 2 vennootschapsbelasting. De heffing bedraagt 8% (de dividend- en tantiëmebelasting – ad 10% – blijft gehandhaafd).

Percentages uit een ver verleden.

In een lang artikel bespreekt A. M. de Groot de mechanisatie van de controle op de stationsontvangsten bij de Nederlandsche Spoorwegen. Het gaat om zeer grote aantallen gegevens. Veel handwerk, maar geleidelijk ook veel hulp van het ponskaartensysteem (voorgeponste kaarten, multiplier, collator, checking tabulator). Dank zij die mechanisatie is veel visuele controle overbodig geworden, door het ponskaartensysteem overgenomen. Groot concludeert dat het aantal fouten, dat vroeger door de stationsadministraties werd gemaakt, sterk is gereduceerd.

In de rubriek 'Uit het buitenland' bespreekt F. Haarbosch een artikel in The Accountants Digest van maart 1938 over de accountantsverklaring in de USA. Het gaat om een wijziging van de standaard-verklaring, teneinde meer nadruk te leggen op het belang van de resultaatgegevens. De nieuwe verklaring bevat onder andere de volgende zin: 'the accompanying balance sheet and related statement of income and surplus fairly present, in accordance with accepted principles of accounting consistently maintained by the XYZ Company during the year under review, its posi-

tion at December 31, 19.. and the results of its operations for the year'.

Langzamerhand dringt door dat 'earning capacity is the fact of crucial importance in the valuation of an industrial enterprise, and that therefore the income account is usually far more important than the balance sheet' (aldus correspondentie tussen het American Institute of Accountants en de New York Stock Exchange).

In dit nummer wordt tenslotte gepubliceerd de complete Memorie van Toelichting op het Ontwerp van Wet tot vaststelling van Regelen betreffende het Accountantswezen (het ontwerp zelf werd in het april-nummer gepubliceerd).

In de volgende nummers van deze jaargang zullen delen van het ontwerp worden besproken. Om deze reden beperk ik mij thans tot enkele punten, welke afwijken van de regeling zoals deze tenslotte in 1962 tot wet is verheven.

Er komt een rechtspersoonlijkheid hebbende vereniging, genaamd 'Nederlandsch Instituut van Registeraccountants'. Ten tijde van het indienen van het ontwerp was deze vereniging reeds opgericht door de voorzitters van het NlVA en de VAGA; zij zal 'slapende' blijven zolang het ontwerp nog niet tot wet is verheven.

Er zal worden ingesteld een Raad van Beheer. Deze zal bestaan uit 5 gewone leden en een door de Kroon te bepalen oneven aantal plaatsvervangende leden. Van beide categorieën wordt de grootst mogelijke minderheid door de Kroon en de kleinst mogelijke meerderheid door het Instituut benoemd.

In 1939 wordt derhalve niet de publiekrechtelijke

A. F. Tempelaar, registeraccountant, was lid van de maatschap Dijker en Doornbos (rechtsvoorganger van Deloitte Dijker Van Dien) en vervulde vele functies in de beroepsorganisaties in binnen- en buitenland.

organisatie, een Orde, gekozen. Integendeel, volgens de Memorie van Toelichting wordt een zo rechtstreekse en innige samenwerking, als wordt voorgesteld, in deze vorm voor ons land feitelijk als iets nieuws geacht en tevens zeer aantrekkelijk. 'Daarmede zal, naar het den ondergeteekende – dat is Minister Steenberghe (AFT) – wil voorkomen, aan het moeilijke vraagstuk van een regeling betreffende het accountantswezen hier te lande een oplossing zijn gegeven, welke ten volle bevrediging kan schenken.'

De Raad van Beheer krijgt veel in de melk te brokkelen. Naast het beheer van het openbaar accountantsregister zal de raad in eerste aanleg omtrent de inschrijving in het register hebben te beslissen (voor zover de in te stellen Commissie voor de Toelating haar werkzaamheden te dien aanzien heeft voltooid – met name de behandeling van alle aanvragen in de eerste 4 maanden na het in werking treden van de wet). Voorts benoemt de Raad van Beheer de leden van het Bureau der Examens en wordt tenminste eens per jaar onder voorzitterschap van de voorzitter van de Raad van Beheer een verenigde vergadering gehouden van deze raad, het Curatorium en het Bureau der Examens 'ter bespreking van de zaken betreffende de opleiding en de examens'. Het is overigens opmerkelijk, dat in de MvT het vermoeden wordt uitgesproken dat de werkzaamheid van het Instituut op het punt van examens en opleiding een tijdelijk karakter zal hebben. Op goede grond valt te verwachten, dat de academische opleiding 'op den duur wel de aangewezen weg zal blijken om het accountantsradicaal te verkrijgen'. Dat zal echter nog niet zo snel worden gerealiseerd 'omdat een opleiding buiten de academie, zoals thans nog veelal gebruikelijk, voorlopig nog niet zal kunnen worden gemist'. De Raad van Beheer is bevoegd de administratie van het Instituut te controleren of te doen controleren. 'De in het ontwerp gekozen vorm van samenwerking tusschen de Regeering en een bepaalde particuliere vereeniging is gebaseerd op het vertrouwen, dat die vereeniging de betekenis van de haar bij de wet toegedachte taak zal weten te verstaan en dus ook het geldelijk beheer zal voeren op een wijze, die daarmede in overeenstemming is. Niettemin scheen het wel

gewenscht, te voorzien in de mogelijkheid van eenig toezicht' (aldus de MvT).

Elk besluit, waarbij aan de leden van het Instituut een geldelijke verplichting wordt opgelegd moet binnen drie dagen nadat het besluit genomen is, ter kennis van de Raad van Beheer worden gebracht. De Raad is bevoegd een dergelijk besluit te vernietigen (beroep staat open bij Raad van Beroep).

Een – door de minister aan te wijzen – lid of plaatsvervangend lid zal deel uitmaken van elk der Raden van Tucht (of plaatsvervangend lid zijn).

De door de Raden van Tucht op te leggen straffen zijn:

- a berisping;
- b doorhaling der inschrijving in het accountantsregister voor een bij de beslissing te bespreken tijdsduur;
- c doorhaling der inschrijving in het accountantsregister voor altijd.

(De wettelijke regeling 1962 kende de schriftelijke waarschuwing, de schriftelijke berisping, schorsing als registeraccountant voor ten hoogste zes maanden en doorhaling van de inschrijving in het accountantsregister.)

Het toezicht van de Raden van Tucht strekt zich niet uit over handelingen en gedragingen van 'registeraccountants, verricht gedurende het tijdvak hunner werkzaamheid in openbaren dienst' (deze beperking komt in de wettelijke regeling 1962 niet voor).

Ik laat het voorlopig hierbij.